

УДК 576.89(075.8)

Калько А. Д., д.геогр.н., професор, Якобчук В. І., аспірант,
(Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка
Степана Дем'ячука, м. Рівне)

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У РІВНЕНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ БАЗОВОМУ МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

***Анотація.** У статті досліджено різнофакторні особливості функціонування Рівненського державного базового медичного коледжу. Висвітлено основні аспекти організації виховної роботи в коледжі, яка за основу має формування у студентів професійно-орієнтованих якостей та особистісних характеристик на засадах національно-патріотичного обов'язку громадянина України. Окреслено перелік основних етапів формування цілісної особистості через проведення системної виховної роботи викладацьким колективом коледжу.*

***Ключові слова:** коледж, виховна робота, національно-патріотичне виховання.*

***Аннотация.** В статье исследованы разнофакторные особенности функционирования Ровенского государственного базового медицинского колледжа. Высветлены основные аспекты организации воспитательной работы в колледже, в основе которой лежит формирование у студентов профессионально-ориентированных качеств и личностных характеристик на почве национально-патриотической обязанности гражданина Украины. Очерчен перечень основных этапов формирования целостной личности посредством проведения системной работы преподавательским коллективом колледжа.*

***Ключевые слова:** колледж, воспитательная работа, национально-патриотическое воспитание.*

***Annotation.** In the article the features of Rivne State Medical College functioning are investigated. The basic aspects of educational work organization in the college, which is the basis for the formation of students' professional-oriented qualities and personal characteristics on the basis of national and patriotic duty of a citizen of Ukraine, are highlighted. A list of the main stages of an integral personality formation through the system of teaching staff's of the college educational work is outlined.*

***Keywords:** college, educational work, national-patriotic education.*

Упродовж 2015–2016 н.р. педагогічний та студентський колективи Рівненського державного базового медичного коледжу (РДБМК) спільно працювали над виховною проблемою: *«Виховання в студентів професійно-орієнтованих якостей та особистісних характеристик на засадах національно-патріотичного обов'язку громадянина України»*, що реалізувалася у формуванні та вихованні фахових і медико-деонтологічних орієнтирів студентів, а також у розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів у системі виховної роботи медичного коледжу з використанням сучасних освітніх технологій [1].

Відповідно до проблеми метою виховного процесу студентів визначено формування у майбутніх медичних і фармацевтичних працівників соціально-, професійно- і життєвоціннісних пріоритетів на засадах національно-патріотичного виховання.

Виховна робота в РДБМК здійснювалася відповідно до рекомендаційних листів Міністерства освіти і науки України та Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2015–2016 рр.» [2; 3].

Виховна діяльність упродовж 2015–2016 н.р. у коледжі здійснювалася на засадах Закону України «Про вищу освіту» [4], Концепції національно-патріотичного виховання [5], методичних рекомендацій «Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період» Українського науково-методичного центру практичної психології та соціальної роботи Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України [6], Статуту РДБМК [7] за напрямками роботи: національно-патріотичний; правовий; професійно-орієнтований; здоров'язбережувальний; морально-етичний; природоохоронний та екологічний; родинно-сімейний; художньо-естетичний.

У 2015–2016 н.р. розроблено план навчально-виховних заходів із реалізації Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року [8]; план навчально-виховних заходів із реалізації обласної комплексної програми профілактики правопорушень та боротьби зі злочинністю на 2016–2020 рр.; план роботи Ради з профілактики правопорушень на 2015–2016 н.р., план навчально-виховних заходів з реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, які було розглянуто і схвалено на засіданнях педагогічної ради; а також плани тематичних заходів, приурочених до Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІД інфекцією, тижню правових знань; затверджено накази про організацію та проведення екскурсійних поїздок історико-краєзнавчого, професійно-орієнтованого спрямування.

Метою нашої статті є висвітлення аспектів організації виховної роботи в РДБМК, яка за основу має формування у студентів професійно-орієнтованих якостей та особистісних характеристик на засадах національно-патріотичного обов'язку громадянина України.

Для цього передбачається розв'язати такі завдання: з'ясувати існуючі уявлення про виховну роботу; проаналізувати особливості методологічних підходів; оцінити проблемні та перспективні шляхи формування виховної складової у навчальному закладі.

Питання щодо реалізації мети та завдань виховної роботи розглядалися на засіданнях педагогічної, адміністративної, методичної рад, Ради з профілактики правопорушень та методичного об'єднання керівників студентських груп. Зокрема, на засіданнях педагогічної ради заслуховувалися питання: «Про планування виховної роботи в коледжі на 2015–16 н.р.», «Про сучасні аспекти виховання в системі освітнього процесу»; «Про розгляд і схвалення Концепції національно-патріотичного виховання в РДБМК»; «Про організацію та проведення виховних заходів, спрямованих на формування в студентському середовищі негативного ставлення до проявів корупції та хабарництва», «Про впровадження заходів з реалізації обласної комплексної програми профілактики правопорушень та боротьби зі злочинністю на 2016–2020 рр.», «Про впровадження плану навчально-виховних заходів з реалізації Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року». На засіданнях адміністративної ради розглядалися питання «Про планування виховних заходів на 2015–2016 н.р.», «Про запобігання та попереднє виявлення проявів корупції та хабарництва», тощо. На засіданнях методичної ради розглядалися питання «Про зміст дослідницько-експериментальної роботи над проблемою «Виховання у студентів професійно-орієнтованих якостей та особистісних характеристик на засадах національно-патріотичного обов'язку громадянина України», «Про організацію та проведення навчально-виховних заходів превентивного характеру», «Про організацію та проведення навчально-виховних заходів професійно-орієнтованого спрямування». На засідання методичного об'єднання керівників студентських груп розглядалися та вивчалися актуальні педагогічні, психологічні та соціальні проблеми й питання виховання студентської молоді, зокрема: «Планування виховної роботи, ознайомлення із завданнями та напрямками виховної роботи, рекомендації щодо планування виховного процесу в академічних групах, гуртожитках», «Виховання молоді на народній обрядовості і традиціях українського народу, прищеплення любові до рідного краю, традицій західного Полісся, формування високоморальних рис носія своєї етнокультури», «Про організацію проведення волонтерської роботи студентами коледжу», «Виховання якісних рис патріота своєї держави, краю, рідного закладу, формування високої відповідальності молодого громадянина України за свою громадянську позицію», «Розвиток потреби у здоровому способі життя, виховання інтелігентного ставлення до свого здоров'я, поєднання духовного і фізичного удосконалення особистості кожного майбутнього спеціаліста» (за планом роботи методичного об'єднання керівників студентських груп).

На засіданнях Ради з профілактики правопорушень вивчалися питання і вирішувалися проблеми правового характеру, зокрема: питання превентивного виховання, які спрямовані на запобігання формування в студентів негативних звичок, негативних рис характеру, проявів асоціальної поведінки; питання профілактики студентської жорстокості та насильства; питання організації і проведення профілактичних заходів, спрямовані на дотримання законодавства щодо захисту неповнолітніх від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, а також питання про дотримання правил поведінки під час навчально-виховного процесу студентами коледжу та про дотримання студентами правил внутрішнього розпорядку проживання в гуртожитках коледжу тощо.

Відповідно до загальноколеджного плану виховної роботи в Рівненському базовому медичному коледжі було проведено такі виховні заходи:

національно-патріотичного спрямування:

– тематична навчально-виховна лекція: «Історичні віхи та сучасні реалії Української держави»;

– цикл виховних заходів приурочених Міжнародному дню пам'яті жертв фашизму;

– Флешмоб – День Вишиванки: «Вишиванка – символ Батьківщини. Дзеркало народної душі. В колісанці купані хвилини. Світло і тривоги у житті»;

– цикл заходів приурочених до Дня визволення України від фашистських загарбників;

– виховний захід: «9 листопада – День української писемності та мови»;

– Всеукраїнська акція «Засвіти свічку» до Дня пам'яті жертв Голодомору;

– кінолекторій: «Історична хроніка Революції Гідності»;

– виховна година на тему: «Історичні віхи м. Рівне» до Дня визволення м. Рівне від німецько-фашистських загарбників;

– круглий стіл-бесіда на тему: «Молодь змінить Україну»;

– тематична зустріч-бесіда з учасниками війни в Республіці Афганістан – викладачами коледжу М. М. Денисевичем та Б. В. Ничиком;

– урок-реквієм до Дня Героїв Небесної Сотні;

– мовознавчі години на тему: «Рідна мова материнська» до Міжнародного дня рідної мови;

– зустріч з науковцем-літератором Національного університету «Острозька академія» Анатолієм Криловцем, приурочена до 145-річчя Лесі Українки;

– зустріч з літераторами Рівненщини до Всесвітнього дня письменника;

– виховна година до Дня народження Тараса Шевченка;

– поетична вітальня, книжкова викладка до Всесвітнього дня поезії;

– красназнавча екскурсія «Битва під Гурбами»;

– цикл заходів до Дня Чорнобильської трагедії;

– виховна година до Дня Перемоги та Днів пам'яті та примирення, присвячені жертвам Другої світової війни;

- кінолекторій День пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу;
- цикл заходів до Всесвітнього дня захисту дітей. Всеукраїнська акція «Молодь проти насильства»;
- виховна година до Дня Конституції України.

політологічного спрямування:

- круглий стіл, приурочений до Міжнародного дня Організації Об'єднаних Націй;

– круглий стіл – засідання Євроклубу на тему: «2016 рік оголошено в Україні роком англійської мови»;

– година спілкування професійно-орієнтованого спрямування для ознайомлення студентів коледжу з обмінними студентськими програмами навчання і працевлаштування;

- цикл заходів до Дня Європи;

правового спрямування:

– лекція на тему: «Торгівля людьми – глобальна проблема сьогодення» для студентів I курсу відділення «Фармація»;

професійно зорієнтованого спрямування:

– цикл заходів з нагоди Дня боротьби з серцево-судинними захворюваннями;

– краєзнавча поїздка до Дня працівника освіти: «Вклонімося учителю своєму...»;

– цикл виховних заходів, приурочених до Міжнародного дня людей похилого віку;

– зустріч-практикум із працівниками Рівненського обласного дитячого центру ім. В. Поліщука з нагоди Міжнародного дня лікаря;

– 4 листопада – День боротьби з цукровим діабетом Навчально-виховний захід: «10 фактів про цукор, які ви могли не знати»;

– урочистості до Міжнародного Дня студента;

– навчально-виховний захід: «Вітчизняна медична освіта: реалії, перспективи»;

– профілактична лекція-бесіда на тему: «Раціональний догляд за порожниною рота»;

– лекція-диспут на тему: «Цікаві факти про рідкісні хвороби» до Міжнародного дня рідкісних захворювань;

– тематична лекція-бесіда з обласним фтизіатром, приурочена до Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом (ВООЗ)»;

– лекція-бесіда виховного і медико-профілактичного спрямування на тему: «Профілактика гепатитів: це залежить від вас!» зі студентами відділення «Лікувальна справа»;

– інформаційні хвилинки до Дня медичної сестри та медичного працівника відділень «Сестринська справа», «Лікувальна справа»;

– зустріч студентів випускних курсів відділення «Лікувальна справа» з офіцерами медичної служби Оперативного командування «Захід»;

– випускні урочистості студентських груп;

здоров'язбережувального спрямування:

- цикл виховних заходів 1-грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІД;
- профілактична лекція-бесіда здоров'язбережувального спрямування: «Рациональний догляд за порожниною рота»;
- оздоровчий тренінг до Всесвітнього дня здоров'я (ВООЗ);
- виховний захід на тему: «Наркотики. Наркозалежність. Дитяча наркоманія», присвячений до Міжнародного дня боротьби з наркоманією та наркобізнесом;
- акція здорового способу життя «Всесвітній день без тютюну»;
- бесіди на тему: «Про заборону тютюнопаління у навчальних закладах і установах Міністерства освіти та науки»;
- бесіди на тему: «Бесіда з дотримання правил дорожнього руху»;
- бесіди на тему: «Запобігання отруєнь. Поширення отруєння грибами, рослинами та їх насінням. Профілактика харчових отруєнь. Запобігання отруєнь хімічними речовинами»;
- бесіди на тему: «Правила безпеки на воді»;

природоохоронного спрямування:

- лекція-зустріч на тему: «Безпека життєдіяльності населення при радіаційному забрудненні» до 30-х роковин Чорнобильської катастрофи з представниками головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій;

- «Осінь толока», «Весняна толока», озеленення спортмайданчика;

художньо-естетичного спрямування:

- флористичний конкурс «Подих осені»;
- перегляд театральної вистави «Поліанна»;
- Різдвяний вертеп: «У грудні що не день, то празник»;
- зустріч із молодими поетами Рівненщини;
- урок-екскурсія на музейні гостини на тему: «Ужитково-побутова культура Волинського Полісся»;

волонтерського спрямування:

- волонтерська допомога пацієнтам онко-гематологічного відділення Рівненської обласної клінічної лікарні;
- волонтерська допомога пацієнтам військового шпиталю Рівненського гарнізону до Дня Збройних Сил України;
- волонтерська допомога пацієнтам дитячого відділення Рівненського тубдиспансеру;
- концерт та волонтерська допомога вихованцям Клеванської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат № 1 Рівненського району;
- концерт та волонтерська допомога вихованцям Клеванської спеціальної школи-інтернат із серцево-судинними захворюваннями;
- допомога ліквідаторам аварії на ЧАЕС;
- добродійна акція до Дня захисту дітей «Останній дзвоник» у Клеванській спеціальній загальноосвітній школі-інтернат № 1;

– добровільна акція до Дня захисту дітей – відвідування Комунального закладу «Рівненський обласний соціальний гуртожиток дітей-сиріт та відділення «Матері і дитини».

родинно-сімейне виховання: загальноколеджні батьківські збори.

На основі аналізу організації та проведення виховної роботи в РДБМК зроблено такі висновки та рекомендації, щодо яких варто:

– активно реалізувати заплановані навчально-виховні заходи Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 р. та обласної комплексної програми профілактики правопорушень та боротьби із злочинністю на 2016–2020 рр.;

– активізувати виховну роботу професійно-орієнтованого спрямування викладачам циклових комісій загально-терапевтичного, фармацевтичного, хірургічного профілю № 1 та № 2;

– керівникам структурних підрозділів, викладачам, керівникам студентських груп посилити роботу антикорупційного характеру;

– викладачам природничих дисциплін, керівникам студентських груп активізувати екологічну роботу;

– класним керівникам студентських груп, практичному психологу, соціальному педагогу надалі акцентувати увагу на індивідуальну роботу зі студентами-сиротами та студентами, батьки яких перебувають в зоні Антитерористичної операції;

– вихователям гуртожитків посилити профілактичну роботу щодо дотримання правил проживання в гуртожитку.

1. Калько А. Д. Національно-патріотична складова у вихованні студентської молоді Рівненського державного базового медичного коледжу / А. Д. Калько, В. В. Якобчук / Зб. тез виступів Всеукр. наук.-практ. конференції «Історія української державності», присвяченої 25-річчю проголошення незалежності України. – Рівне : РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2016. – С. 57–60. **2.** Постанова ВРУ «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2015 році», №434-VIII від 14.05.2015, ВВР, 2015, № 25. **3.** Постанова ВРУ «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2016 році», № 1088-VIII від 13.04.2016, ВВР, 2016, № 17. **4.** Закон України «Про вищу освіту», № 1114-VIII від 19.04.2016, ВВР, 2016, № 22. **5.** Наказ МОН «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді...», № 641 від 16.06.15. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/er_osv/47154/ **6.** Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н. П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О. В. Залеська та ін. – К. : МЖПЦ «Іа Страда Україна», 2014. – 84 с. **7.** Статут Рівненського державного базового медичного коледжу. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mcollege.rv.ua/images/dokume>. **8.** Постанова КМУ «Про затвердження Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року», № 111 від 24.02.2016. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>

Рецензент: д.психол.н., професор Ставицький О.О.